

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมปศุสัตว์ สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ โทร. ๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๑๓๑

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๕/ว ๑๘๒๕

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง เน้นย้ำมาตรการเฝ้าระวัง และควบคุมโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร

เรียน ปศุสัตว์เขต ๑ - ๙

ด้วยกรมปศุสัตว์ได้ประกาศพบโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร จากการระดมพลหน่วยเฉพาะกิจ กรมปศุสัตว์ให้ดำเนินการค้นหาและสอบสวนโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร ในพื้นที่จังหวัดราชบุรีและนครปฐม ซึ่งหน่วยเฉพาะกิจได้ทำการเก็บจำนวนตัวอย่างเพื่อส่งตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ โดยการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบผลบวกต่อสารพันธุกรรมของโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร จำนวน ๑ ตัวอย่าง ประกอบกับเริ่มพบการระบาดของโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกรในบางจังหวัดมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกรให้สงบโดยเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดโรคแพร่กระจายเป็นวงกว้าง กรมปศุสัตว์จึงเน้นย้ำมาตรการเฝ้าระวัง และควบคุมโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ และยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังนี้

๑. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในระบบ E-smart plus และเฝ้าระวังโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกรในพื้นที่รับผิดชอบ โดยร่วมมือกับเครือข่ายในพื้นที่ หากพบสุกรหรือหมูป่วยหรือตายผิดปกติ หรือพบสุกรป่วยมีลักษณะอาการตามนิยามโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร ตามประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดจำนวน และลักษณะการป่วยหรือตายของสุกรหรือหมูป่าเพื่อป้องกันและควบคุมโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ดำเนินการสอบสวนโรคในเบื้องต้นโดยด่วน

๑.๒ ดำเนินการเก็บตัวอย่างเพื่อการวินิจฉัยโดยให้เหมาะสมกับชนิดของโรคที่สงสัย จากสุกรหรือหมูป่าที่กำลังป่วย หรือซากสุกรและซากหมูป่าที่ตายใหม่ โดยในขั้นตอนการเก็บตัวอย่างให้เป็นไปตามหลักวิชาการและป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อในสิ่งแวดล้อม และส่งตัวอย่างตรวจวินิจฉัยที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ (ศวพ.) ที่รับผิดชอบพื้นที่ หรือสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ (สสช.)

๑.๓ กรณีพบผลบวกต่อโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร ให้ดำเนินการควบคุมโรค ดังนี้

๑.๓.๑ สังกักสุกรและหมูป่าภายในสถานที่เกิดโรค และให้ดำเนินการแยกสุกรป่วย (isolation) จากสุกรที่มีอาการปกติ

๑.๓.๒ ให้ดำเนินการทำลายสัตว์ที่แสดงอาการตามนิยามของโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร หรือมีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ยืนยันว่าเป็นโรคคอตีบหวัดแอฟริกาในสุกร หรือสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรค ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้ชดใช้ราคาแก่เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของราคาสัตว์หรือซากสัตว์ซึ่งอาจขายได้ในตลาดท้องถิ่นก่อนเกิดโรคระบาด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดค่าชดใช้ราคาสัตว์ที่ถูกทำลายอันเนื่องมาจากเป็นโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า เป็นโรคระบาด หรือสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๓.๓ ทำความสะอาด...

๑.๓.๓ ทำความสะอาดพื้นที่เลี้ยงสัตว์ ด้วยการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อในบริเวณที่พบสุกรป่วยหรือตายรวมทั้งบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการฆ่าเชื้อโรค ทั้งการผสมยาฆ่าเชื้อในอัตราส่วนที่กำหนดและการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้ออย่างถูกต้องโดยพ่นให้เปียกชุ่ม

๑.๓.๔ ประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ชั่วคราวเพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการเคลื่อนย้ายสุกรหรือหมูป่าภายในเขตประกาศข้างต้น และเข้า ออก หรือผ่าน พื้นที่เขตประกาศ โดยคำนึงถึงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๕ ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้เกี่ยวกับโรคคอหิวด์แอฟริกาในสุกร และให้คำแนะนำเกษตรกรในพื้นที่ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ให้สังเกตสุกรที่เลี้ยงไว้เป็นประจำ หากพบแสดงอาการป่วยให้แจ้งผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทันที

- ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อทำความสะอาดบุคคลและสิ่งของที่เข้า - ออกฟาร์มอย่างเข้มงวด

- ห้ามบุคคลภายนอกเข้า-ออกฟาร์มโดยเด็ดขาด

- ใช้อาหารสัตว์จากแหล่งที่มีมาตรฐานเชื่อถือได้ ไม่ควรใช้เศษอาหารเหลือมาเลี้ยงสุกร หากจำเป็นต้องใช้เศษอาหารจะผ่านกระบวนการต้มด้วยอุณหภูมิอย่างน้อย ๗๐ องศาเซลเซียสเป็นเวลาอย่าง ๓๐ นาที เพื่อเป็นการฆ่าเชื้อโรค

- ห้ามฆ่าและหมูที่ตายโดยไม่ทราบสาเหตุภายในบริเวณฟาร์ม ให้ดำเนินการแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ หรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทันที เพื่อดำเนินการสอบสวนโรคและเก็บตัวอย่างส่งตรวจทันทีในกรณีที่พบหมูป่วยด้วยอาการตามนิยาม

๑.๓.๖ รายงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทันทีที่ได้รับแจ้งจากเกษตรกรพบสุกรป่วยหรือตายด้วยโรคคอหิวด์แอฟริกาในสุกร

๒. ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการ กรณีพบผลบวกต่อโรคคอหิวด์แอฟริกาในสุกร ดังนี้

๒.๑ รายงานสุกรหรือหมูป่าป่วยหรือตายผิดปกติในระบบ E-smart surveillance ตามแบบฟอร์มรายงานการเกิดโรคระบาดเบื้องต้น (กคร.๑) ภายใน ๒๔ ชั่วโมง และรายงานการสอบสวนทางระบาดวิทยาของการเกิดโรคระบาดสัตว์ (กคร.๒) ภายใน ๗๒ ชั่วโมง และทำการรายงานภาวะการระบาดของโรค (กคร.๓) อย่างต่อเนื่องจนกว่าโรคสงบ (สิ้นสุดรายงานต่อเมื่อไม่พบสุกรหรือหมูป่าป่วยหรือตายในพื้นที่ติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน นับจากสุกรหรือหมูป่าป่วยหรือตายตัวสุดท้ายในพื้นที่หรือพิจารณาแล้วเห็นว่าการป่วยหรือตายของในพื้นที่อื่นไม่มีความเกี่ยวข้องกันตามหลักการระบาดวิทยา)

๒.๒ ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอดำเนินการสอบสวนโรค ตรวจสอบพื้นที่ และประเมินสถานการณ์การเกิดโรค เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมโรคที่เหมาะสม และ/หรือ ดำเนินการควบคุมกำจัดโรคเพิ่มเติม

๒.๓ ดำเนินการเฝ้าระวังโรคในพื้นที่อย่างเข้มงวด สุ่มสุกรและหมูป่าป่วยหรือตายเป็นประจำทุกวัน เป็นเวลา ๓๐ วัน ภายหลังจากที่พบสุกรหรือหมูป่าตัวสุดท้ายหายป่วยหรือตาย หากยังพบสุกรหรือหมูป่าที่ป่วยหรือตายผิดปกติให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ (ศวพ.) ที่รับผิดชอบพื้นที่หรือสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ (สสช.)

๒.๔ ในการสอบสวนโรค หากพบว่ามีความเสี่ยงหรือมีการแพร่ระบาดของโรคขยายเป็นวงกว้าง ให้พิจารณาเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเขตโรคระบาดสัตว์หรือเขตเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ และยกเลิกประกาศเมื่อสามารถดำเนินการควบคุมจนโรคสงบ

๒.๕ ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ดำเนินการควบคุมโรค

๒.๕.๑ กรณีพบสุกรหรือหมูป่วยด้วยโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ให้ปศุสัตว์จังหวัด พิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ ในการสั่งทำลายสุกรหรือ หมูป่าตามความข้างต้น รวมถึงสุกรและหมูป่าของเกษตรกรรายอื่นที่เลี้ยงบริเวณโดยรอบจุดที่พบสุกรหรือ หมูป่าป่วย ที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาเสี่ยงต่อการเกิดและแพร่กระจายของโรคไปในวงกว้างและ ให้ชุดใช้ราคาสัตว์ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าชดใช้ราคาสัตว์ที่ถูกทำลายที่ถูกทำลายอันเนื่องจากเป็นโรค ระบาด หรือมีเหตุอันสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ.๒๕๖๐

๒.๕.๒ ลดประชากรสุกรในกลุ่มเสี่ยง โดยประสานให้มีการส่งสุกรที่ไม่พบอาการป่วย เข้าโรงฆ่าภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่

๒.๕.๓ จัดชุดเจ้าหน้าที่เพื่อเฝ้าระวังทางอากาศในพื้นที่รัศมี ๑ กิโลเมตรรอบจุดเกิดโรค หากพบสุกรป่วยตายผิดปกติ หรือเข้านิยามของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรให้ดำเนินการเข้าควบคุมโรคโดยทันที

๒.๕.๔ เฝ้าระวังและค้นหาโรคเพิ่มเติมในรัศมี ๕ กิโลเมตร รอบจุดที่พบสุกรหรือ หมูป่าป่วยหรือตายด้วยโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร จะต้องมีการตรวจเยี่ยมเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรและหมูป่า ทุกราย (เคาะประตูบ้าน) โดยสอบถามอาการหากพบสุกรหรือหมูป่าป่วยหรือตายผิดปกติให้เก็บตัวอย่าง ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทันที

๒.๖ ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการเลี้ยงสุกรและหมูป่า โดยเน้นความรู้การเลี้ยงตาม หลักความปลอดภัยทางชีวภาพ

๓. สำนักงานปศุสัตว์เขตให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ เตรียมความพร้อมเพื่อให้การสนับสนุนแก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในการควบคุมโรค เช่น จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ อุปกรณ์การเก็บตัวอย่าง น้ำยาฆ่าเชื้อโรคชนิดที่เหมาะสมและ จัดเตรียมบุคลากร ยานพาหนะ เพื่อเตรียมพร้อมในกรณีฉุกเฉิน เป็นต้น

๓.๒ ประสานงาน ตรวจสอบ ติดตามสถานการณ์และสอบสวนโรคร่วมกับสำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัดอย่างใกล้ชิด

๓.๓ แจ้งเตือนจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรคในบริเวณที่มี ความเสี่ยง เช่น โรงฆ่าสัตว์ หรือพื้นที่ที่มีการเลี้ยงสุกรและหมูป่า เป็นต้น

๓.๔ รายงานผลการปฏิบัติงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ โดยผ่านสำนักควบคุม ป้องกันและ บำบัดโรคสัตว์

๔. กองสารวัตรและกักกัน

๔.๑ จัดตั้งด่านตรวจสอบการเคลื่อนย้ายสุกรในพื้นที่ที่พบการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร รวมไปถึงพื้นที่ที่พิจารณาทางระบาดวิทยาทางสัตวแพทย์ว่ามีความเสี่ยงต่อการเกิดโรค

๔.๒ เข้มงวดและตรวจสอบเอกสารที่ใช้ประกอบการเคลื่อนย้ายสุกรหรือหมูป่าให้ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้องทุกขั้นตอน

๔.๓ เตรียมความพร้อมเพื่อให้การสนับสนุนแก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในการควบคุมโรค

๕. สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ และศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์

๕.๑ เตรียมความพร้อมในการตรวจวินิจฉัยโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรทางห้องปฏิบัติการ

๕.๒ ประสาน แลกเปลี่ยนข้อมูลและเตรียมความพร้อมเพื่อให้การสนับสนุนแก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตามที่ได้รับการร้องขอ

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการ และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

(นายชัยวัฒน์ โยธคล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมปศุสัตว์